

РЕЙ БРЕДЪРИ КЛОУН В КУТИЯ

Превод от английски: Венцислав Божилов, 2008

chitanka.info

Гледаше през прозорците към студеното утро, хванал в ръце Клоуна на пружина, който надникваше през ръждивия капак. Както и да се мъчеше, той не изскачаше с вик, не развяваше кадифените си ръкавици и не се клатеше във всички посоки с безумната си изрисувана усмивка. Стоеше смачкан под капака в затвора си, стегната намотка върху стегната намотка. Поставиш ли ухо на кутията, можеш да усетиш налягането вътре, страха и паниката на хванатата в капан играчка. Все едно държиш в ръката си нечие сърце. Едуин не можеше да каже дали кутията пулсира, или това е кръвта в собствената му ръка, стиснала капака.

Захвърли кутията и погледна към прозореца. Дърветата ограждаха къщата, която пък ограждаше него. Зад тях не можеше да се види. Опита се ли се да открие друг Свят отвъд тях, дърветата започваха да се клатят от вятъра, за да сложат край на любопитството му, да спрат очите му.

— Едуин! — Майка му чакаше зад него и нервно сърбаше сутрешното си кафе. — Стига си зяпал. Ела да закусиш.

— Не — прошепна той.

— Какво? — Чу се шумолене. Явно се беше обърнала. — Кое е по-важно, закуската или този прозорец?

— Прозорецът... — прошепна той и погледът му пробяга по пътеките, които бе изследвал тринайсет години. Вярно ли е, че дърветата продължаваха десет хиляди мили и зад тях няма нищо? Не знаеше. Погледът му се върна победен на поляната, до стъпалата, до треперещите му ръце на парапета.

Обърна се да яде безвкусните си праскови, сам с майка си в огромната отекваща трапезария. Пет хиляди утрини на тази маса, с този прозорец, и без никакво движение отвъд дърветата.

Хранеха се мълчаливо.

Тя бе бледата жена, която не виждаше никой освен птиците как се мярка в куполните прозорци на четириетажния извънградски дом — всяка сутрин в шест, всеки следобед в четири, всяка вечер в девет; освен това минаваше край един по-малък прозорец една минута след полунощ, когато се оттегляше в кулата си, смълчана и бяла, висока, самотна и тиха. Това бе като преминаване през изоставена оранжерия, в която едно последно бяло цвете обръща лице към лунната светлина.

Детето й Едуин бе магарешкият бодил, готов да бъде отвян от вятъра в сезона на магарешките бодили. Косата му бе копринена, в сините му очи непрекъснато горяха трескави пламъчета. Имаше измъчен вид, сякаш от недоспиване. Можеше да се разлети като конфети, ако някой затръшнеше вратата по-силно.

Майка му заговори — отначало бавно и много предпазливо, после по-бързо, после гневно, докато накрая едва ли не му крещеше.

— Защо трябва всяка сутрин да не слушаш? Не ми харесва да зяпаш през прозореца, ясно ли е? Какво искаш? Искаш ли да ги видиш? — извика тя и пръстите й затрепериха. Бе ослепително красива, като някакво гневно бяло цвете. — Искаш ли да видиш Зверовете, които тичат по пътеките и мачкат хората като ягоди?

Да, помисли си той. Искам да видя Зверовете, колкото и да са ужасни.

— Искаш ли да идеш там — викаше тя, — също като баща ти, преди да се родиш, и да бъдеш убит, както бе убит и той, ударен от някой от онези Ужаси на пътя, искаш ли?

— Не...

— Не е ли достатъчно, че убиха баща ти? Защо ти е изобщо да мислиш за тези Зверове? — Тя махна към гората. — Е, ако наистина толкова ти се умира, давай!

Тя млъкна, но пръстите й продължаваха да се разгъват и сгъват на масата.

— Едуин, Едуин... Баща ти построи всичко в този Свят, той бе прекрасен за него, би трябвало да е такъв и за теб. Отвъд дърветата няма нищо, нищо, абсолютно нищо освен смърт; няма да позволя да се доближиш до нея! Това е Светът. Не си заслужава да се занимаваш с никой друг.

Той кимна нещастно.

— Хайде, сега се усмихни и си дояж филийката — рече тя.

Той яде бавно, а прозорецът тайничко се отразяваше в сребърната му лъжица.

— Мамо...? — Не можеше да го каже. — Какво е... умирането? Все говориш за него. Това някакво чувство ли е?

— Да. Лошо чувство. За онези, които трябва да продължат да живеят след някого. — Тя внезапно стана. — Закъсняваш за училище! Бягай!

Той я целуна и грабна книгите си.
— Довиждане!
— Много поздрави на учителката!

Побягна от нея като куршум. Нагоре по безкрайни стълбища, през коридори, зали, покрай прозорци, изливащи светлина като бели водопади в затъмнената галерия. Нагоре, през нарязания на пластове блат на Света, с дебела глазура от ориенталски килими помежду им и с празнични свещи горе.

Погледна от най-високото стъпало надолу през четирите интервала на Вселената.

Низините на кухнята, трапезарията и гостната. Две Средни земи с помещения за музика, игри, картини и други, заключени и забранени стаи. А тук — той се завъртя около себе си — тук са Възвишенията на пикниците, приключенията и ученето. Тук скиташе, шляеше се или пееше самотни детски песни по виещия се път към училище.

Ето това бе Вселената. Преди много време баща му (или Бог, както често го наричаше майка му) бе издигнал нейните планини от покрит с тапети гипс. Това бе творение на Бог Отец, в което звездите светваха при завъртане на ключа. А слънцето бе мама, и мамата бе слънцето, около което се въртяха всички Светове. А Едуин — малък тъмен метеор, носещ се през тъмните килими и проблясващи гоблени на космоса. Можеш да го видиш как се издига и изчезва в огромните комети-стълбища, поел на излети и пътешествия.

Понякога двамата с майка му си устройваха пикници във Възвишенията, разпъваха прохладни снежнобели покривки върху червените чимове на персийските ливади, по алени поляни в някое високо плато на върха на Световете, където люпещи се портрети на жълтеникави непознати следяха неодобрително угощенията им. Вадеха вода от сребърни кранове в скрити ниши и с бурен смях разбиваха чаши в каменните плочи на огницата. Играеха си на криеница в омагьосаните Горни страни, в неизвестни, диви и тайни земи, където тя го намираше увит като мумия в кадифена завеса или под покритите мебели като рядко растение, защитено от някакъв вятър. Веднъж се загуби и часове наред скиташе сред невъзможни предпланини от прах и ехо, където по куките и окачалките в дрешниците висеше единствено нощ. Тя обаче го намери и го поведе плачещ през нивата на Вселената

към гостната, където прахта бе позната, сипеше се и искреше в слънчевите лъчи.

Изтича още едно стъпало.

Тук бе чукал на хиляда хиляди врати, всички заключени и забранени. Тук дами на Пикасо и господа на Дали крещяха беззвучно от ленените си убежища, а златните им очи горяха, докато се мотаеше сред тях.

— Тези Неща живеят *там* — бе казала майка му, бе посочила семействата Дали-Пикасо.

Сега, докато тичаше бързо край тях, той им се изплези.

Изведнъж спря.

Една от забранените врати беше отворена.

Зад нея се виждаше спирална стълба, която се виеше нагоре сред слънце и тишина.

Стоеше със зяпнала уста. Години наред бе опитвал вратите и те винаги бяха заключени. Какво ли щеше да стане, ако отвори широко тази и се изкачи нагоре? Дали някъде горе не се спотайваше някое Чудовище?

— Хей!

Гласът му се понесе по спирала към слънцето.

— Хей... — прошепна едва-едва мързеливото ехо някъде далеч горе и замря.

Прекрачи прага.

— Моля те, моля те, не ме наранявай — прошепна към огряното от слънцето високо място.

Закатери се, като спираше на всяко стъпало в очакване на наказание, затворил очи като каещ се грешник. После тръгна по-бързо, побягна нагоре по спиралата, коленете го заболяха, задъха се, главата му забуча като камбана, но най-сетне стигна ужасния връх и се оказа в някаква открита, осветена от слънцето кула.

Слънцето сякаш го удари в очите. Никога, никога досега не бе виждал толкова много слънце! С препъване стигна до железния парапет и се хвана за него.

— Ето го! — възкликна, като се обръщаше на всички страни. Обиколи тичешком площадката. — Ето го! Ето!

Намираше се над мрачната бариера на дърветата. За първи път се озоваваше високо над брулените от вятъра диви кестени и брястове и

доколкото можеше да различи, зад тях имаше зелена трева, зелени дървета и бели ленти, по които тичаха бръмбари, а другата половина от Света бе синя и безкрайна, слънцето се губеше в невероятно дълбока синя стая, толкова огромна, че му се стори, че пада в нея, изкрещя и се вкопчи в парапета. А отвъд дърветата, отвъд белите ивици с бръмбарите видя някакви неща като пръсти, издигаци се нагоре, но без Ужасите на Дали-Пикасо; на огромни бели стълбове високо горе се развяваха няколко малки кърпички в червено, бяло и синьо.

Внезапно му призля. После отново.

Обърна се и едва не се изтъркаля по стълбите.

Долу се притисна плътно в забранената врата.

— Сега ще ослепееш. — Той притисна очите си с ръце. — Не биваше да виждаш онези неща, не биваше, не биваше!

Падна на колене, после легна на пода и се сви на кълбо, прикри главата си с ръце. Трябваше да изчака малко — слепотата щеше да отmine.

След пет минути стоеше край един обикновен прозорец на Възвишенията и гледаше към познатия Свят-Градина.

Отново видя брястовете и хикориите, каменната стена и онази гора, която бе смятал също за безкрайна стена, зад която има само кошмарна пустота, мъгла, дъжд и вечна нощ. Вече бе сигурен, че Вселената не свършва с гората. След нея имаше други Светове, различни от тези в Низините и Възвишенията.

Отново опита да отвори забранената врата. Заключена.

Наистина ли се беше изкачил горе? Наистина ли бе открил онези наполовина зелени, наполовина сини огромни пространства? Дали Бог го бе видял? Едуин потрепери. Бог. Бог, който пушеше загадъчни черни лули и въртеше магически бастуни. Бог, който може би го наблюдаваше дори и сега!

— Виждам. Благодаря ти, благодаря ти. Все още мога да виждам!

В девет и половина, с половин час закъснение, почука на вратата на училището.

— Добро утро, учителко!

Вратата се отвори. Учителката чакаше, облечена в дългата си сива монашеска роба; качулката скриваше лицето ѝ. Носеше

обичайните си сребърни очила. Облечените ѝ в сиви ръкавици ръце го приканиха да влезе.

— Закъсня.

Зад нея се простираше страната на книгите, ярко осветена от огъня в огнището. Имаше стени от енциклопедии и камина, в която можеш да застанеш прав, без да си удариш главата. В нея яростно гореше голям дънер.

Вратата се затвори; обгърна го топлина и спокойствие. Ето го бюрото, на което някога бе седял Бог; разхождал се е по този килим, тъпчел е лулата си с ароматен тютюн и се е мръщел през огромния прозорец с разноцветни стъкла. Помещението миришеше на Бог, излъскано дърво, тютюн, кожа и сребърни монети. Тук гласът на учителката пееше като тържествена арфа и разказваше за Бог, за отминалите дни и за Света, когато се е разтърсвал по Негова воля, когато се е изграждал от Неговата ръка и по Негов замисъл. Божиите отпечатъци все още се пазеха като полуразтопени снежинки върху десетки подострени моливи в заключена стъклена витрина. Не биваше да се докосват никога, за да не изчезнат следите завинаги.

Тук, във Възвишенията, Едуин научаваше от мекия глас на учителката какво се очаква от него и от тялото му. Трябваше да Израсне, трябваше да стане достоен за ароматите и гръмовния глас на Бог. Един ден той самият трябваше да стои и да гори с блед пламък при този висок прозорец, да отърси прахта от гредите на Световете; той самият трябваше да стане Бог! Нищо не можеше да му попречи. Нито небето, нито дърветата, нито Нещата зад тях.

Учителката се движеше като мъгла в стаята.

— Защо късня, Едуин?

— Ще те попитам отново. Едуин, защо късня?

— Една... една от забранените врати беше отворена...

Чу рязкото поемане на дъх. Видя как Учителката бавно се отдалечава и се отпуска в голямото ръчно изваяно кресло, погълната от мрака; сребърните ѝ очила проблеснаха, преди да изчезнат. Почувства как го гледа от сянката, гласът ѝ бе някак скован — също като гласа, който чуваше нощем — неговия собствен вик миг преди да се събуди от някой кошмар.

— Коя врата? Къде? — попита тя. — Ох, та тя би трябвало да е заключена!

— Вратата край хората на Дали-Пикасо — отвърна той, обзет от паника. Двамата с учителката открай време бяха приятели. Нима с това бе свършено? Нима беше развалил всичко? — Качих се по стълбата. Трябваше, трябваше да го направя! Съжалявам, съжалявам. Моля ви, не казвайте на мама!

Учителката се бе изгубила в кухия стол, в кухата си качулка. Очилата ѝ проблясваха като вода в дълбок кладенец, когато помръднеше.

— И какво *видя* там горе? — прошепна тя.

— Голяма синя стая!

— Нима?

— И зелена, и ленти с бръмбари по тях. Но не останах, не останах дълго там, кълна се! Кълна се!

Гласът ѝ бе толкова тих, че едва чуваше думите ѝ.

— Но вече си го видял и ще искаш да видиш още, и винаги ще бъдеш любопитен. — Качулката бавно се люшна назад-напред. Дълбините ѝ се обърнаха въпросително към него. — А... а *хареса* ли ти онова, което видя?

— Уплаших се. Беше голямо.

— Голямо, да, много голямо. Прекалено голямо, направо огромно, Едуин. Не като *нашия* свят. Голям, обширен, несигурен. Ох, защо го направи! Знаеше, че не бива!

Огънят лумна и отслабна в камината, докато тя чакаше отговора му. И накрая, когато той не каза нищо, устните ѝ се помръднаха едва-едва.

— Заради майка ти ли?

— Не знам!

— Не е ли нервна, лоша, сопва ли ти се, твърде изкъсо ли те държи, имаш ли нужда да останеш сам? Това ли е? Е?

— Да, да! — изхлипа неудържимо той.

— Затова ли избяга? Защото тя иска да ти отнеме цялото време и мисли? — Гласът ѝ звучеше някак загубено, тъжно. — Кажи ми...

Дланите му станаха лепкави от сълзите.

— Да! — Захапа кокалчетата на пръстите си. — Да!

Лошо бе да признава такива неща, но сега не му се бе наложило да ги казва — тя беше, тя ги каза, а той трябваше само да се съгласи, да кимне, да захапе кокалчетата на пръстите си, да отговаря през плач.

Учителката бе на милион години.

— Учим се — уморено рече тя. Стана от креслото и с поклащане на сребърната си роба бавно отиде до бюрото. Ръката ѝ в ръкавица дълго време търсеше писалка и хартия. — Господи, учим се, но много бавно, с много мъки. Мислим, че постъпваме правилно, а през цялото време, през цялото време убиваме Плана...

Пое дъх със съскане и рязко тръсна глава. Качулката изглеждаше абсолютно пуста.

Написа нещо на листа.

— Дай това на майка си. Вътре пише, че всеки следобед трябва да имаш два часа само за себе си, през които да правиш каквото си поискаш. Да ходиш където пожелаеш. Навсякъде. Само не *там*. Слушаш ли ме, дете?

— Да. — Едуин избърса сълзите си. — Но...

— Кажи.

— Мама лъже ли ме за онова *там* и за Зверовете?

— Погледни към мен — каза тя. — Аз съм твой приятел, никога не съм те била, вероятно за разлика от майка ти — сигурно понякога ѝ се налага. И двете искаме да разбереш и да пораснеш, така че да не бъдеш унищожен като Бог.

Тя стана и от движението ѝ качулката се завъртя така, че огънят от камината освети лицето ѝ. Много бързо пламъците изтриха множеството ѝ бръчки.

Едуин ахна. Сърцето му прескочи.

— Огънят!

Учителката замръзна.

— Огънят!

Едуин хвърли поглед към камината, после отново се загледа в лицето ѝ. Качулката рязко се завъртя и лицето изчезна в дълбокия кладенец.

— Лицето ви — вцепенено рече Едуин. — Приличате на мама!

Тя бързо отиде до книгите и взе една. Говореше към лавиците със своя висок, напевен и монотонен глас.

— Жените си приличат, много добре го знаеш! Забрави! Ето, хайде! — Тя му връчи книгата. — Започни с първата глава! Прочети дневника!

Едуин взе книгата, но ръцете му не усетиха тежестта ѝ. Огънят бумтеше и гореше в камината, запращаше ярки искри в комина. Започна да чете, а учителката отново се настани на мястото си и притихна. Колкото повече четеше, толкова повече сивата качулка кимаше и се успокояваше, скритото лице стана сериозно, подобно на език на камбана. Под светлината на пламъците златните букви по кожените подвързии затанцуваха. Едуин изговаряше думите, но всъщност мислеше за онези книги, от които бяха откъснати страници и части от тях, някои редове бяха изтрити, някои илюстрации — заличени, кожените челюсти на някои книги бяха плътно залепени, а други имаха твърди бронзови закопчалки, все едно намордници на бесни кучета, за да го държат настрана. Мислеше си за всичко това, докато устните му се мърдаха сами в затоплената от огъня тишина.

— В началото бе Бог, който създаде Вселената и Световете в нея, Континентите в Световете и Земите в Континентите, и сътвори с ум и ръка любящата си съпруга и дете, което след време също ще стане Бог...

Учителката бавно кимна. Огънят в камината бавно догоря, превърна се в дремещи въглени. Едуин продължи да чете.

Спусна се по парапета и изтича задъхан в гостната.

— Мамо, мамо!

Тя се бе излегнала в едно меко лилаво кресло — също задъхана, сякаш бе тичала.

— Мамо, мамо, цялата си мокра!

— Така ли? — попита тя, сякаш той бе виновен, че е трябвало да бърза. — Виж ти, виж ти. — Въздъхна дълбоко. После взе ръцете му в своите и ги целуна. Погледна го с разширени очи. — Е, имам изненада за теб! Знаеш ли какво е утре? Не можеш да познаеш! Рожденият ти ден!

— Но от последния минаха само десет месеца!

— Въпреки това е утре! Казвам — да има чудеса. А когато *кажа* нещо, то е *наистина* така, скъпи мой.

Разсмя се.

— И ще отворим още една тайна врата ли? — Беше поразен.

— Да, четиринайсетата стая! Догодина — петнайсетата, шестнайсетата, седемнайсетата и така нататък, докато не дойде

двайсет и първият ти рожден ден, Едуин! Тогава... о, тогава ще отворим тройно заключените врати към най-важната стая и ти ще станеш Стопанинът на къщата, Баща, Бог, Владетел на Вселената!

— Еха! — възкликна той. — Еха!

Подхвърли книгите нагоре във въздуха. Страниците им запляскаха и запърхаха като крилете на внезапно стреснати гълъби. Разсмя се. Тя също се разсмя. Смехът им полетя и падна с книгите. Той се затича отново да се пързая с викове по парапета.

Тя го чакаше с разперени ръце долу.

Лежеше в осветеното от лунните лъчи легло и пръстите му въртяха Клоуна с пружина, но капакът си остана затворен; завъртя го опипом в ръце, без да го поглежда. Утре има рожден ден — но защо? Нима е бил *чак толкова* добър? Не. Тогава защо рожденият му ден трябваше да идва толкова скоро? Е, просто защото нещата станаха... как да кажем... нервни? Да, нещата започнаха да трептят и денем, и нощем. Виждаше бялото трептене, лунната светлина, спускаща се надолу и надолу като невидим сняг върху лицето на майка му. Тя явно се нуждаеше от още един рожден ден, за да се успокои.

— Отсега нататък рожденият ми дни ще идват по-бързо — каза той на тавана. — Сигурен съм. Мама се смее толкова високо, толкова много, и очите ѝ са странни...

Щеше ли учителката да бъде поканена на празненството? Не. Майка му и учителката никога не се срещаха. Защо? Защото така — бе отговорила мама. Учителко, не искате ли да се срещнете с мама? Някой ден — тихо бе отговорила тя, сякаш издихваше някакви паяжини в хола. Някой... ден...

А къде отива нощем учителката? Дали се носи из всички онези тайни планински страни високо при луната, където полилеите са потънали в прах, или се скита някъде отвъд дърветата, които са отвъд дърветата и отвъд дърветата? Не, едва ли!

Завъртя играчката в изпотените си длани. Миналата година, когато нещата започнаха да стават нервни и да треперят, майка му не премести ли рождения му ден с няколко месеца? Да, и още как.

Мисли за нещо друго. За Бог. За Бог, построил студеното тъмно мазе, облечения в слънце таван и всички чудеса между тях. Мисли за

часа на смъртта му, смазан от някакъв чудовищен бръмбар зад стените. О, как ли са се разтърсвали Световете, когато си е отивал!

Едуин доближи Клоуна към лицето си и прошепна в капака.

— Здравей! Здравей! Здравей, здравей...

Никакъв отговор освен напрежението на свитата пружина. Ще те измъкна, помисли си Едуин. Само почакай. Само малко почакай. Може и да боли, но това е единственият начин. Ето, ето така...

Стана, отиде до прозореца и се наведе далеч навън, загледан надолу към проблясващата на лунната светлина мраморна пътека. Вдигна високо кутията, усети как струйка пот се стича по подмишницата му, как стискат пръстите му, как трепва ръката му. Изхвърли кутията с вик. Тя се запремята в студения въздух и полетя надолу. Мина доста време, преди да удари мраморните плочки.

Едуин се провеси още повече от прозореца, дишаше тежко.

— Ей? — извика той. — Ей! Хей, ти! Хей!

Ехото от виковете му заглъхна. Кутията лежеше в сенките на гората. Не можеше да види дали падането я е накарало да се отвори. Не можеше да види дали Клоунът се е надигнал усмихнат от ужасния си затвор, дали се олюлява насам-натам на вятъра, дали сребърните му звънчета тихо звънят. Заслуша се. Цял час се взираше от прозореца и се ослушваше, а накрая се върна в леглото.

Утро. Радостни гласове отекват навсякъде, особено в Кухненския свят. Едуин отвори очи. Чии са тези гласове, чии биха могли да бъдат? Някои от работниците на Бог ли? Хората на Дали? Но не — майка му не ги обичаше. Гласовете се сляха в общ порой и заглъгнаха. Тишина. После отново се появиха, някъде много отдалеч, приближаваха, ставаха все по-силни и по-силни, докато вратата не се отвори рязко.

— Честит рожден ден!

Танцуваха, ядоха сладкиши с глазура, опитваха лимонов сладолед, пиха розови вина, името му се мъдреше върху посипаната със снежна пудра торта, майка му изтръгна от пианото лавина звуци и запя, после го хвана и го помъкна към още ягоди, още вина и още смях, от който полилите се разтърсваха в треперлив дъжд. След това проблесна сребърен ключ и те се втурнаха да отключат четиринайсетата забранена врата.

— Готов! Давай!

Вратата с шепот изчезна в стената.

— О! — възкликна Едуин.

Бе доста разочароващо — четиринайсетата стая беше просто някакъв пращен еднообразно кафяв килер. Не обещавахе нищо, за разлика от стаите, които бяха отваряли при другите годишнини. Например на шестия си рожден ден бе получил училищната стая във Възвишенията. На седмия бе отворил игралната стая в Низините. На осмия — музикалната стая; на деветия — свръхестествената кухня с адски огън! Десета бе стаята, в която съскаха грамофони като пеене на призраци на лек ветрец. На единайсетия рожден ден получи огромния зелен ромб на градината с килим, който трябваше да се подстригва, вместо да се мете!

— О, не се разочаровай; хайде! — Майка му със смях го бутна в килера. — Сега ще видиш колко е вълшебна! Затвори вратата!

Натисна едно червено копче на стената.

— Не! — писна Едуин.

Килерът се разтресе, сякаш ги държеше в железни челюсти; стаята се задвижи, стената се плъзна някъде надолу.

— Тихо, скъпи, спокойно — каза тя. Вратата потъна в пода и вместо нея запълзя дълга, влудяващо празна стена като безкрайна шумоляща змия, която докара нова врата, а след това и още една, но те не спираха, а продължиха, Едуин крещеше, вкопчил се в кръста на майка си. Килерът изскърца и сякаш прочисти гърлото си; треперенето спря, стаята бе неподвижна. Едуин се взираше в странната нова врата и чу майка си да му казва хайде, отвори я, ето така. И новата врата се отвори към още по-голяма загадка. Едуин примигна учудено.

— Възвишенията! Това са Възвишенията! Как се озовахме тук? Къде е гостната, мамо? Къде е гостната?

Тя го изведе през вратата.

— Подскочихме право нагоре, долетяхме. Веднъж седмично ще летиш до училище, вместо да тичаш по дългия път!

Още не можеше да помръдне, омагьосан от загадката — Земя сменя Земя, на мястото на една Страна идва друга, по-висока.

— О, мамо... мамо...

Прекараха прекрасни дълги часове във високата трева на градината, шляеха се с наслаждение, отпиваха ябълков сайдер от

огромни чаши, подпрели лакти на алени копринени възглавнички, босите им крака докосваха глухарчетата и детелини. На два пъти майка му се стряскаше, когато чуваше рева на Зверовете отвъд гората. Едуин я целуна по бузата.

— Всичко е наред — каза ѝ. — Аз ще те пазя.

— Сигурна съм — отвърна тя, но въпреки това се обърна към дърветата, сякаш очакваше всеки момент хаосът да помете гората с един удар и да стовари титаничния си крак, за да ги размаже на земята.

В дългия син следобед видяха блестяща птица от хром да лети с рев високо над дърветата. Затичаха се към гостната, привели глави, сякаш да се защитят от зелена буря с мълнии и дъжд, усещаха как ревят сякаш ги заслепява и залива.

Хрус-хрус — и от рождения ден останаха само целофанени опаковки. По залез, в мекия полумрак на Гостната страна, майка му помирисваше шампанското с тънките си деликатни ноздри и бледите ѝ като летни рози устни докосваха чашата; после, сънена и малко не на себе си, изпрати Едуин до стаята му и затвори вратата.

Той се съблече, сякаш изпълняваше някаква бавна пантомима, като си мислеше — какви стаи ще се отворят догодина, след две, след три години? Ами Зверовете и Чудовищата? А това — Бог е бил смачкан, убит? Какво означава убит? Какво е Смърт? Някакво чувство ли? Нима Бог му се наслаждава толкова много, че никога няма да се върне? Тогава може би Смъртта е пътуване?

Докато слизаше надолу, майка му изпусна бутилката шампанско. Едуин чу звука и изстина — мина му мисълта, че го издава майка му. Ако тя падне и се счупи, утре ще я намериш на милиони парчета. Проблясващ кристал и бистро вино на паркета, това ще видиш.

Утрото бе изпълнило стаята му с миризмата на лози, на круши и на мъх, на сенчеста прохлада. Закуската сигурно бе готова и в този момент се появяваше на белоснежните покривки.

Стана да се умие и облече. Чувстваше се отлично. Сега нещата щяха да са свежи и нови поне за месец. Днес, подобно на всички други дни, щеше да има закуска, училище, обяд, пеене в музикалната стая, час-два електронни игри, после — чай във Външната страна, на блестящата трева. После отново в училище за около час, и вероятно двамата с учителката ще изследват заедно цензурираната библиотека и

той ще се чуди върху думи и мисли за Света *там*, който бе цензуриран от очите му.

Беше забравил бележката на учителката. Е, трябваше да я даде на майка си.

Отвори вратата. Коридорът бе празен. През дълбините на Световите се носеше тънка мъгла, никакви стъпки не нарушаваха тишината; хълмовете бяха притихнали; сребърните куполи не пулсираха под първите лъчи на слънцето, а парапетът, извиващ се нагоре от мъглата, надникваше в стаята му като някакво праисторическо чудовище. Отдръпна се от това създание и се понесе да търси майка си като бяла лодка, носена от утринните вълни и изпарения долу.

Нямаше я там. Забърза през притихналите земи.

— Мамо!

Намери я в гостната, свлякла се на пода в блестящата си празнична рокля в зелено и златно, с бокала за шампанско в едната ръка. Килимът бе обсипан със счупени стъкла.

Явно спеше, така че той седна на вълшебната маса за закуска. Примигна учудено към празната бяла покривка и блестящите чинии. Храна нямаше. През целия му живот храната го бе очаквала тук. Но не и днес.

— Мамо, събуди се! — Изтича до нея. — Трябва ли да ида на училище? Къде е храната? Хайде, събуди се!

Изтича нагоре по стълбите.

Възвишенията бяха студени и затъмнени, белите стъклени слънца не светеха от таваните в този начумерен мъглив ден. Едуин се втурна по тъмни коридори, през мрачни смълчани континенти. Заблъска по вратата на училището. Тя изскърца и се отвори сама.

Училището бе празно и тъмно. В камината нямаше огън, който да хвърля сенки върху гредите на тавана. Не се чуваше никакъв звук.

— Учителко?

Спря в центъра на студената стая.

— Учителко! — изкрещя.

Рязко дръпна завесите; слаби слънчеви лъчи проникнаха през многоцветното стъкло.

Махна с ръка. Заповяда на огъня да лумне в камината като разпукало се царевично зърно. Заповяда му да разцъфне и заживее! Затвори очи, за да даде време на учителката да се появи. Отвори ги и се вцепени от онова, което видя на бюрото.

Прилежно сгъната сива качулка и роба, върху които блестяха сребърните ѝ очила и една сива ръкавица. Докосна ги. Другата ръкавица я нямаше. Върху робата имаше сив козметичен молив. Пробва го. Оставяше по ръцете му тъмни линии.

Отстъпи назад, взрян в празната роба на учителката, в очилата, в мазния молив. Ръката му докосна дръжката на врата, която винаги досега бе заключена. Тя бавно се отвори. Едуин погледна в малкия кафяв килер.

— Учителко!

Изтича вътре, вратата се затвори с трясък. Натисна червеното копче. Стаята потъна надолу и заедно с нея започна да се спуска и някакъв бавен мъртвешки хлад. Светът бе притихнал, мълчалив и студен. Учителката я нямаше, а мама спеше. Килерът пропадеше надолу, хванал го в железните си челюсти.

Нещо изщрака. Една врата се плъзна настрани. Едуин изтича навън.

Гостната!

Зад него нямаше врата, а висок дъбов панел, от който се бе появил.

Майка му все така лежеше, потънала в сън. Обърна я и видя под нея смачканата втора мека сива ръкавица на учителката.

Дълго гледа невярващо ръкавицата. После тихичко се разплака.

Изтича обратно до Възвишенията. Камината бе студена, стаята — празна. Зачака. Учителката не се появи. Спусна се отново долу в сериозните Низини и заповяда на масата да се напълни с димящи ястия. Нищо не се случи. Седна до майка си, започна да ѝ говори, да я умолява, да я докосва. Ръцете ѝ бяха студени.

Часовникът тиктакаше, светлината в небето се променяше, а тя все така не помръдваше, той бе гладен, мълчаливите пращинки се спускаха във въздуха през Световете. Помисли си за учителката. Знаеше, че ако не е на никой от хълмовете и планините горе, остава да е само на едно място. Случайно се е запиляла из Външната страна и се е изгубила. Някой трябваше да я намери. Значи той трябваше да

излезе, да я повика, да я върне, за да събуди мама — иначе тя щеше да си лежи завинаги тук и прахта щеше да се сипе отгоре ѝ.

Излезе навън през кухнята и се озова под лъчите на късното следобедно слънце. Зверовете фучаха тихо отвъд края на Света. Прилепи се до стената на градината, но не посмя да излезе. В сенките забеляза кутията, която бе хвърлил през прозореца. Слънчеви зайчета играеха по счупения капак и по цялото лице на Клоуна, който бе изскочил навън с ръце нагоре, приветстваше свободата си. Куклата ту се усмихваше, ту не се усмихваше, ту се усмихваше, ту не се усмихваше. Едуин стоеше като хипнотизиран над нея и гледаше ли, гледаше. Куклата отваряше ръце към пътеката, водеща между тайните дървета — забранената пътека, изцапана с мазните отпадъци на Зверовете. Сега пътеката бе притихнала, слънцето стопляше Едуин и той чу как вятърът тихо шуми между дърветата. Тръгна през градината.

— Учителко?

Направи няколко стъпки по пътеката.

— Учителко!

Подхлъзна се на някакво животинско изпращане и впери невидящ поглед в неподвижния тунел между дърветата.

— Учителко!

Вървеше бавно, но неотклонно. Обърна се. Зад него се намираше неговият Свят и неговата съвсем нова тишина. И беше смален, бе станал тъй малък! Колко странно бе да го види по-малък, отколкото бе досега. Винаги му бе изглеждал огромен. Усети как сърцето му спира. Направи крачка назад, но после, уплашен от тишината в Света, се обърна към горската пътека.

Всичко пред него бе ново. Странните миризми, изпълващи ноздрите му, цветовете, странните форми, невъобразимите размери.

Изтичам ли оттатък дърветата, ще умра, помисли си. Така казваше мама. Ще умреш, ще умреш.

Но какво е умирането? Някаква друга стая ли? Синя стая, зелена стая, много по-голяма от всички останали! Но къде е ключът? Далеч пред него се виждаше голяма полуотворена желязна порта. А зад нея — стая, голяма като небето, цялата в зелено, с дървета и трева! Ох, мамо, учителко...

Втурна се, подхлъзна се, падна, стана, затича се отново, изтръпналите му крака изоставаха и той се затъркаля по склона на някакъв хълм, изгубил пътеката, плачеше и виеше, а после спря и започна да издава нови звуци. Стигна огромната ръждясала желязна порта, тя изскърца и той се озова навън; Вселената остана зад него, но той така и не погледна назад към старите си Светове, а продължи да тича, докато те не изчезнаха някъде в далечината.

Полицаят стоеше на ръба на тротоара и гледаше улицата.

— Ама че хлапета. Никога няма да ги разбере.

— Какво се е случило? — попита един минувач.

Полицаят се намръщи.

— Току-що едно хлапе изтича покрай мен. Едновременно се смееше и плачеше, шантава работа. Подскачаше нагоре-надолу и докосваше разни неща. Улични лампи, телефонни стълбове, пожарни кранове, кучета, хора. Тротоари, огради, порти, коли, витрини. По дяволите, дори мен ме хвана и ме погледна, погледна и към небето, целият в сълзи. И все викаше и повтаряше нещо шантаво.

— Какво? — попита минувачът.

— Викаше: „Мъртъв съм, мъртъв съм, мъртъв съм, мъртъв съм, мъртъв съм, мъртъв съм, мъртъв съм, мъртъв съм, мъртъв съм, мъртъв съм, мъртъв съм, мъртъв съм, колко е *страхотно* да си мъртъв!“ — Полицаят бавно се почеса. — Явно е някоя от техните си игри...

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.